

Юридична допомога родинам полонених та зниклих безвісти: як і де отримати безоплатно

Сім'ї полонених чи зниклих безвісти, які потребують юридичної підтримки, можуть отримати її, звернувшись до системи безоплатної правничої допомоги.

Юристи можуть допомогти звернутися до установ, що займаються пошуком чи обміном, а також щодо встановлення відповідного статусу члена родини зниклого/полоненого, отримання виплат та інших питань.

Минулого року по такі послуги звернулася майже тисяча українців.

Юристи системи БПД зазначають, що до них звертаються люди з різними життєвими питаннями, що виникли внаслідок зникнення близької людини, але найпоширенішими є:

- алгоритм пошуку зниклих;
- отримання посвідчення члена сім'ї особи, що зникла безвісти за особливих обставин;
- отримання одноразової грошової допомоги та соціальних пільг;
- механізм внесення даних до реєстру зниклих безвісти й порядок визнання людини зниклою безвісти;
- порядок зміни статусу зі зниклого безвісти на полоненого;
- право на звільнення з військової служби близьких родичів зниклих безвісти військовослужбовців;
- порядок встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана зниклою безвісти тощо.

Які послуги можуть отримати родичі полонених та зниклих безвісти від системи БПД

Кожна людина може отримати безоплатно консультацію та допомогу в складанні різних документів, крім документів до суду. Зокрема юристи:

- пояснять, що робити та куди звертатися, щоб відшукати зниклих;
- нададуть контакти установ, які займаються пошуком зниклих та обміном військовополонених та допоможуть скласти звернення до них
- проконсультують щодо прав, пільг та соціальних гарантій для членів сімей зниклих безвісти та полонених та алгоритму дій для їх отримання.

Деякі люди можуть отримати безоплатно допомогу юриста чи адвоката для звернення до суду (представництво інтересів і складення заяв до суду), зокрема це люди з низьким доходом, внутрішньо переміщені особи тощо. Це право їм гарантує [стаття 14](#) Закону України «Про безоплатну правничу допомогу».

Звернутися по правничу допомогу можна телефоном, онлайн або особисто прийти в бюро. Усі контакти тут: <https://linktr.ee/legalaid.gov.ua>

Приклади допомоги

Повідомили про загибель сина, проте доказів не надали

До Роздільнянського бюро правничої допомоги звернулася мати воїна, який зник безвісти на Херсонському напрямку.

Тривалий час через бойові дії, які велись в місці зникнення сина, його доля була не відома. Згодом військова частина, в якій син проходив службу, направила повідомлення про його загибель, однак будь-яких документальних підтверджень цього не надала.

Щоб встановити обставини загибелі, юристи допомогли жінці скласти запит до військової частини.

Вона отримала відповідь від військової частини, що сталася помилка, правові підстави для визнання її сина померлим відсутні, наказ про визнання військовослужбовця померлим скасовано та продовжено службове розслідування за фактом його зникнення.

«Помилки трапляються. У ході проведення службових розслідувань для встановлення смерті військовослужбовця посадові особи мають отримати вичерпні докази загибелі військовослужбовця. У разі отримання сповіщення про загибель військовослужбовця/виці варто звернутись до військової частини, де він/вона проходили службу, для отримання документів, які підтверджують загибель», — коментує начальник відділу безоплатної правничої допомоги Роздільнянського місцевого центру з надання БВПД Роман Непочатов.

Племінниці допомогли подати документи, щоб визнати дядька зниклим безвісти

Ірина — племінниця військовослужбовця. Її дядько Степан, рідний брат матері, зник безвісти у грудні, під час ворожого обстрілу на Донецькому напрямку. Вони з матю хотіли, щоб Степана включили до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Це є підтвердженням того, що людина вважається зниклою безвісти за особливих обставин. Ірина звернулася з цим питанням до МВС, однак їй відмовили. Дівчина вважала відмову неправомірною, тому по допомогу звернулася до системи безоплатної правничої допомоги.

«У військовій частині мені повідомили, що зі слів побратимів, дядько отримав поранення. Через те, що до місця евакуації він не прибув та на зв'язок не виходив, він вважається зниклим безвісти за особливих обставин. Я подала письмову заяву до Департаменту інформатизації МВС України, але отримала відмову, бо не є близькою родичкою», — розповіла Ірина.

Мати Ірини, яка є рідною сестрою Степана, зараз перебуває за кордоном. Але перед тим, як вирушити туди жінка оформила генеральну довіреність на доньку.

«У документі вказано, що Ірина стає представником своєї матері з усіма повноваженнями, а саме вирішує всі питання, які стосуються мами, від її імені. Тож ми порадили дівчині сформувати анкету до Уповноваженого з питань зниклих безвісти за особливих обставин. А до анкети, окрім даних Ірини та Степана, додати копію генерального доручення», — розповідає юристка системи БПД з Самбірщини Леся Сушко.

Лише через 5 днів після заповнення анкети рідні можуть сформувати заяву до Департаменту інформатизації МВС України. Тож фахівчиня допомогла Ірині в цьому. До заяви додали копії паспортів дівчини, матері та дядька, а також генеральне доручення. Щоб підтвердити факт родинних відносин додали свідоцтва про народження матері та дядька. Наразі Ірина чекає на відповідь та сподівається отримати витяг.